

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

BRANKA MIHALOVIĆ

TURIZAM ISLANDA

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2015.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

BRANKA MIHALOVIĆ

TURIZAM ISLANDA
TOURISM IN ICELAND

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Mihaela Mesarić

prof. geol. i geogr.

ČAKOVEC, 2015.

SADRŽAJ

Sažetak

1. UVOD.....	1
2. CILJ RADA.....	5
3. MATERIJALI I METODE.....	5
4. GEOGRAFSKA OBILJEŽJA.....	6
4.1. Prirodna obilježja.....	6
4.1.1. Reljef.....	6
4.1.2. Klima.....	7
4.1.3. Biološka raznolikost	8
4.1.4. Hidrografija	8
4.2. Društvena obilježja	9
4.2.1. Stanovništvo	9
4.2.2. Gospodarstvo	10
4.2.3. Promet.....	11
4.2.4. Povijest	12
5. TURISTIČKE REGIJE ISLANDA	13
5.1. Glavna regija.....	13
5.1.1. Reykjavik.....	13
5.1.2. Hafnarfjörður	14
5.1.3. Garðabær	15
5.1.4. Kópavagur	15
5.2. Poluotok Reykjanes	15
5.2.1. Keflavík	15
5.2.2. Grindavík	16
5.3. Zapad	16
5.3.1. Akranes	16
5.3.2. Hvalfjörður	16
5.4. Zapadni fjordovi	17
5.4.1. Ísafjörður	17

5.4.2.Drangajökull	17
5.5. Sjeverozapad.....	18
5.5.1.Sauðárkrókur	18
5.6. Sjeveroistok	18
5.6.1.Akureyri.....	18
5.6.2.Húsavík.....	18
5.6.3.Mývtan.....	19
5.7. Istok	19
5.8. Jug.....	19
5.8.1.Höfn	20
5.8.2.Vík	20
5.8.3.Dyrhólaey plaža.....	21
6. NACIONALNI PARKOVI	22
6.1. Nacionalni parkSnæfellsjökull	22
6.2. Nacionalni park Þingvellir.....	22
6.3. Nacionalni park Vatnajökul.....	23
7. OSVRT NA TURIZAM	24
7.1. Voda	24
7.1.1.Ledenjaci	24
7.1.2.Slapovi	25
7.1.3.Gejziri	26
7.1.4.Vruća geotermalna voda.....	27
7.2. Vulkani	27
8. TURISTIČKI POKAZATELJI ISLANDA	29
9. ZAKLJUČAK.....	32
10.LITERATURA I IZVORI.....	33
Prilozi.....	33
Popis slika.....	34
Popis grafičkih prikaza.....	35

Sažetak

Ovim radom nastoji se prikazati otok Island kao turistička zemlja s velikom potencijalom za daljnji turistički razvoj. Island je poznat po jedinstvenoj ljepoti svog krajolika koji privlači mnogobrojne turiste i tako se svrstava među vodeće svjetske turističke destinacije.

U uvodnom se dijelu definira pojam turizma, turističke destinacije, turističkog mjesta te se opisuju osnovne značajke otoka Islanda. Nadalje su iznesena geografska obilježja Islanda. U prirodnim su obilježjima navedena obilježja reljefa, klime, biološke raznolikosti i hidrografije, dok su u društvenim obilježjima navedeni podaci o stanovništvu, gospodarstvu, prometu i povijesti. Island je podijeljen na osam turističkih regija koje su opisane u glavnom dijelu rada. Svaka je regija specifična po svojim geografskim obilježjima, znamenitostima i kulturi. To su: Glavna regija, Poluotok Reykjanes, Zapad, Zapadni fjordovi, Sjeverozapad, Sjeveroistok, Istok i Jug. Za svaku su regiju navedene glavne destinacije te nezaobilazne turističke atrakcije. Opisana je i najznačajnija baština otoka Islanda sa svojim karakteristikama i specifičnostima, a to su Nacionalni parkovi Vatnajökull, Snæfellsjökull, i Þingvellir. U radu dan je osvrt na turizam te su navedene turističke atrakcije nastale prirodnim djelovanjem, a to su voda kao turistički resurs i vulkani. Nadalje, prikazani su i turistički pokazatelji Islanda. Navedene su zemlje s najvišim postotkom međunarodnih dolazaka, omjer domaće i strane potrošnje, omjer poslovne potrošnje i dokolice te izravan doprinos putovanja i turizma BDP-u. U zaključku ističu se značajke ove zemlje za turizam, te je naglašena vrijednost daljnjeg ulaganja u turizam.

Ključne riječi: Island, turizam, turističke regije, baština

1. UVOD

Turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetitelja nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako takvim boravkom nije povezana nikakva njihova privredna djelatnost.^I

Turizam se sastoji od tri glavne geografske komponente: emitivnih turističkih područja, receptivnih turističkih područja i tranzitnih tokova. S geografskog stajališta, turizam se može sagledati s brojnih razina, od svjetske razine pa sve do regionalne i lokalne razine, ovisno o različitim segmentima koji su potrebni za definiranje određene razine.^{II}

Turistička je regija specifična i zaokružena prostorna, funkcionalna i gospodarska cjelina, iste gravitacije, dovoljno specifična i cjelovita da se može izdvojiti iz okolnog prostora i dovoljno velika da raspoloživim prirodnim resursima i drugim pogodnostima te unutrašnjom i međuregionalnom funkcionalnom povezanošću može osigurati samostalan i skladan razvitak turizma kao dominirajuće gospodarske funkcije.^{III}

Turistička je destinacija širi, integralni prostor, koji svoj turistički identitet gradi na koncepciji kumulativnih atrakcija, koje su, zbog doživljaja koje omogućuju i s dodatnom turističkom infrastrukturom, prostor intenzivnog okupljanja turista.^{IV}

Turističko je mjesto prostorno funkcionalna cjelina ponude u turizmu koja se ne mora podudarati s administrativnim granicama mjesta. Klasificira se kao gradovi, županijska središta, planinska, primorska, toplička i ostala turistička mjesta.^V

---

^I Petrić, L. (2003). Osnove turizma. Split, Ekonomski fakultet, str. 13. – 17.

^{II} Boniface, B. (2005). Worldwide Destinations – The geography of travel and tourism – fourth edition. Elsevier, Amsterdam, str. 15.

^{III} Vukonić B.; Čavlek, N. (2001). Rječnik turizma. Zagreb, Masmedia, str. 395.

^{IV} Vukonić B.; Čavlek, N. (2001). Rječnik turizma. Zagreb, Masmedia, str. 389.

^V N. Čavlek, M. Bartoluci, D. Prebežac, O. Kesar i suradnici. ŠK. Zagreb 2011.

Za razliku od pojma turističkog mjesta, geografiji bliskiji termin koji označuje svako mjesto koje turisti posjećuju u većem broju, termin turistička destinacija u najširem smislu te riječi označuje svako odredište turističkog putovanja, od samostalnog turističkog objekta, aerodroma ili luke do turističkog mjesta, regije ili zemlje. Nije bitno radi li se o stalnom naselju ili pak o turističkom lokalitetu, najmanjoj jedinici u prostornom aspektu pojavnosti turizma, koji osim faktora privlačnosti ne mora imati smještajne kapacitete i/ili ostalu popratnu turističku infrastrukturu.^{VI}

Elementi prirodne osnove imaju veliko značenje u suvremenom turističkom razvoju i nikako se ne mogu zanemariti. Mnogi se oblici turizma, pa čak i sam kupališni turizam, koji je najpopularniji u svijetu, temelje upravo na prirodnoj osnovi. S druge strane, ne može se zanemariti ni uloga sociokulturnih elemenata, kao ni teritorijalne organizacije. Valja naglasiti kako u turističkom razvoju važnu ulogu imaju i očuvanost prirodnog okoliša, elementi koje je čovjek unio u prostor (kulturno-povijesni spomenici, kulturni pejzaž) kao i društvene značajke (kultura života, ustanove, priredbe).

Najvažnija je skupina sociokulturnih kriterija. Ona obuhvaća pripadnost određenom kulturnom krugu, stupanj turističke razvijenosti i stupanj opće gospodarske razvijenosti. Pripadnost se određenom kulturnom krugu manifestira kroz aktivne društvene čimbenike koji se vrednuju u turističke svrhe. Pod skupinom kriterija prirodne sredine podrazumijevaju se ponajprije klimatska obilježja, jer je klima najvažniji aktivni prirodni faktor koji određuje mogućnost vrednovanja ostalih prirodnih elemenata (hidrografskih obilježja, reljefa, životinjskog i biljnog svijeta). Na taj način klima izravno utječe na stvaranje razlika između prevladavajućeg oblika turizma u pojedinoj regiji i onih koji imaju sekundarnu ulogu. Naime, turizam je djelatnost u razvoju o kojem brine državna vlast koja propisuje i odgovarajuće propise kojima regulira razvoj.^{VII}

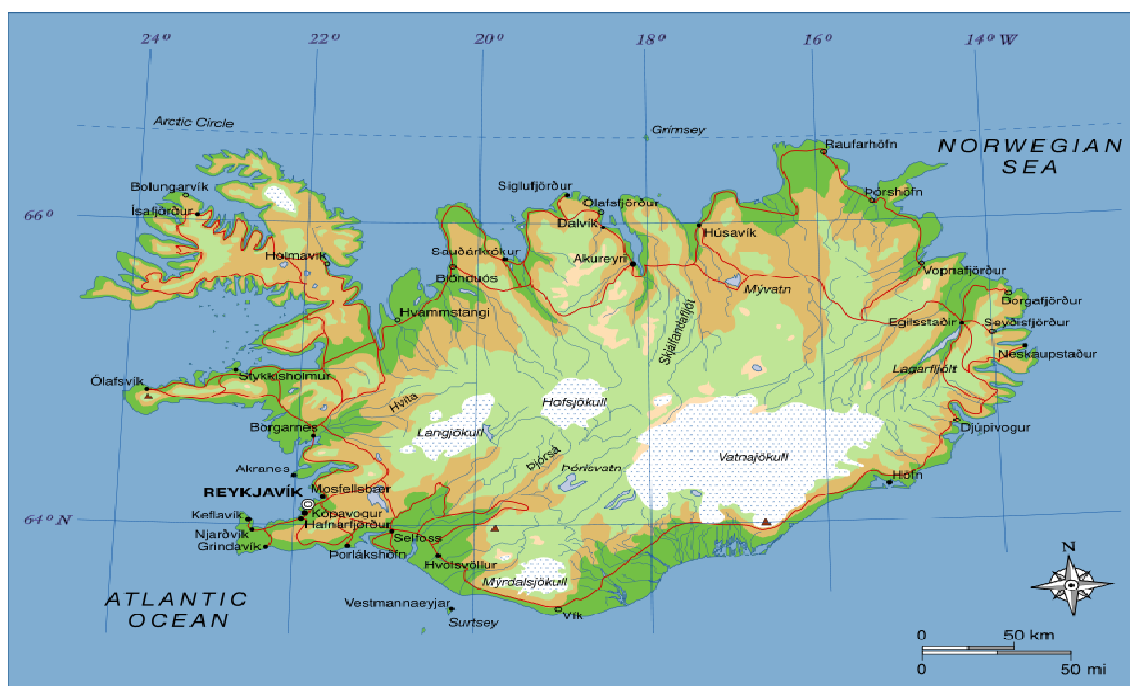
^{VI} Vukonić B.; Čavlek, N. (2001). Rječnik turizma. Zagreb, Masmedia, str.389.

^{VII} Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić, T. (2013). Geografija Turizma-regionalni pregled Zagreb, Naklada Ljevak str.17

Osnovni oblik sistematizacije znanja pri proučavanju različitih pojava u geografiji vrši se prema prostornom principu, što znači da se unutar svake veće geografske cjeline izdvaja više manjih cjelina posebnih obilježja. Te cjeline, koje se najčešće nazivaju regijama, mogu se izdvajati na temelju prirodnih, društveno-gospodarskih ili kombiniranih obilježja ovisno o kutu gledanja i potrebama.

Budući da je turizam u osnovi gospodarska djelatnost tercijarnog sektora, turistička regionalizacija trebala bi se vršiti na temelju raširenosti turizma kao gospodarske grane. Kao turistička geografija po svojoj definiciji proučava prirodno-geografske uvjete i društveno-gospodarske čimbenike razvoja turizma u prostoru, turističke regionalizacija mora voditi računa i o prirodnim uvjetima i o društveno-gospodarskim obilježjima.^{VIII}

Slika 1. Karta Islanda

Izvor: http://en.wikipedia.org/wiki/Iceland#/media/File:Mao_of_Iceland.svg (01.04.2015)

^{VIII} Klarić, Z. (2005). "Geografski aspekti turističke regionalizacije svijeta prema konceptu Svjetske turističke organizacije". *Hrvatski geografski glasnik*, n 67/2, 39-65: 40

Island je otočna država smještena na samom rubu europskog kontinenta. Nalazi se između Norveške, Velike Britanije i Grenlanda. Površina Islanda iznosi 103 001 km². Privlači mnoge turiste zbog divljine, fjordova, vodopada, tundra, vulkana, krajolika i ostalih specifičnih znamenitosti ovog otoka.^{IX} Još uvijek ima rubnu ulogu u međunarodnom turizmu računajući prihode (0,7 milijardi američkih dolara), iako bilježi oko 1,4 milijuna međunarodnih turističkih dolazaka na godinu. Međutim, Island je u turističkom pogledu vrlo atraktivna zemlja koja bi se, uz sadašnju stopu godišnjeg porasta broja međunarodnih turističkih dolazaka (11% godišnje), u skoroj budućnosti lako mogla naći među turistički najvažnijim zemljama na svijetu.^X Otok je to vulkanske građe na kojem se još uvijek mogu naći aktivni vulkani (*Hekla*) i postvulkanske pojave, temelj tzv. Geoturizma. Najveću pozornost privlače brojni gejziri i jezera ispunjena toplom vodom iz zemljine unutrašnjosti.

Jezera služe za razvoj kupališnog turizma tijekom cijele godine, bez obzira na prosječnu temperaturu zraka. Na padinama vulkana razvijeni su ledenjaci, pogodni za skijanje i planinarenje, dok se obala odlikuje brojnim fjordovima. Na neobičnost pejzaža dodatno utječe nepostojanje šumskog pokrova, jer je otok smješten sjeverno od granice do koje su rasprostranjene šume. Na otoku nema važnijih industrijskih pogona. Električna se energija proizvodi na ekološki čist način korištenjem geotermalne energije, pa Island ima izvanredno očuvan okoliš. Zahvaljujući tome, ekoturizam je na visokom stupnju razvoja. Jedan je od osnovnih elemenata ponude ekoturizma, promatranje kitova, razvijen duž obale otoka. U zadnjem desetljeću XX. st., zahvaljujući pojavi niskotarifnih prijevoznika u zrakoplovnom prometu, islandska je prijestolnica Reykjavik počela privlačiti sve veći broj turista mlađe dobi iz zapadne i srednje Europe, kao i iz angloameričkih zemalja. Glavni motiv njihova dolaska dinamičan je noćni život vikendom, a posebnu pozornost privlače brojni noćni klubovi sa živom plesnom scenom.^{XI}

---

^{IX} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

^X Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić, T. (2013). Geografija Turizma-regionalni pregled Zagreb, Naklada Ljevak str.17

^{XI} Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić, T. (2013). Geografija Turizma-regionalni pregled Zagreb, Naklada Ljevak str.17

2. CILJ RADA

Cilj je ovog rada je predstaviti otok Island kao turističku destinaciju u usponu bogatu prirodnim i kulturnim atrakcijama. Istaknuti kako unatoč krizi koja je počela 2008. godine kada su stanovnici Islanda bili na rubu svoje egzistencije, uspjeli nakon punih sedam godina izaći iz ekonomske krize. Istaknuti kako i nakon erupcije vulkana Eyjafjallajökulla 2010. godine koji je zaustavio velik dio zračnog prometa, broj turista raste. Odabirom teme i istraživanjem literature cilj rada je pronaći odgovor na pitanje što to zapravo privlači turiste na otok i samim time istaknuti razne specifičnosti koje su doprinijele prepoznatljivosti otoka Islanda u svijetu. Također, ovim radom žele se ukazati pozitivne i negativne strane Islanda, sagledano kao jedna cjelina koja objedinjuje ponudu i potražnju za svim oblicima turizma.

3. MATERIJALI I METODE

Materijali i metode koji se koriste u radu su prvenstveno literatura i njezina analiza. U uvodnom dijelu koristi se teorijska, metodološka i empirijska literatura vezana uz osnovne pojmove relevantne za turizam i turističku geografiju. Nadalje se analizira teorijska literatura s naglaskom na geografska prirodna i društvena obilježja promatranog područja. Najznačajniji dio odnosi se na prirodne i antropogene turističke resurse cijele zemlje, interpretaciju novih dostignuća te razvijanje suvremenog turizma. Internet kao izvor informacija koristi se za potrebe prikaza osnovnih turističkih pokazatelja. Korištena je analiza relevantnih statističkih podataka koji se odnose na glavna inozemna tržišta, doprinos putovanja i turizma u BDP-u, omjer domaće i strane potrošnje, omjer poslovnih putovanja i dokolice te podaci o zaposlenju i kapitalna ulaganja.

4. GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ISLANDA

Geografija je važna za proučavanje turizma, jer je turizam u suštini geografske prirode. To se očituje kroz mjesta, koja uključuju kretanje i aktivnosti diljem prostora u kojima se karakterne osobnosti formiraju kroz stvaranje odnosa između mjesta, krajolika i ljudi. Dok fizička geografija pruža polazišnu osnovu na kojoj su stvorena turistička mjesta, društvena geografija pruža razumijevanje socijalnih i gospodarskih odnosa. Utjecaj okoliša i briga za njega velik su problem i moraju biti uključeni u razvoj turističkog mjesta, jer je mjesto u mnogim slučajevima pokretačka snaga razvoja turizma. Uostalom, bez jedinstvenosti mjesta, turizam ne bi bio to što je danas.^{XII}

4.1. Prirodna obilježja

4.1.1. Reljef

Reljefni oblici na Zemlji (udubljenja i uzvišenja) i geomorfološke pojave u zemlji imaju značajnu ulogu u oblikovanju turističke ponude, ali i u izgradnji brojnih receptivnih kapaciteta i infrastrukture.^{XIII}

U reljefu se Islanda izdvaja priobalna nizina i prostorno unutrašnje visočje s planinama i visoravnima. Nizina se pruža oko cijelog otoka. Uglavnom je uska. Najšira je na jugozapadu gdje je i žarište naseljenosti. Prema unutrašnjosti se većinom uzdiže stepenasto, ali se ponegdje javljaju strmi odsjeci visoki i nekoliko stotina metara. Iznad visoravni uzdižu se vulkani Askja (1510 m) i Hekla (1491 m) i drugi te planinska područja prekrivena ledom. Najveći je od sto dvadesetak ledenjaka Vatnajökull, debeo i preko 900 metara visok s oko 8500 km. Ima površinu jednaku svim ledenjacima ne europskom kontinentu zajedno. Zbog smjera kretanja leda najrazvedenije su sjeverna i sjeverozapadna obala.^{XIV} Geomorfološki resursi uključuju reljefne raznolikosti i bogatstva površinskih podzemnih oblika zemlje nastalih kao rezultat djelovanja

---

^{XII} Lew, A., Hall, M., Timothy, D. (2008). World geography of travel and tourism – first edition. Elsevier, Amsterdam, str. 21. – 22.

^{XIII} Prof. dr. sc. Miljenko Bilen, Mr. sc. Kristina Bučar, Osnove turističke geografije, Zagreb (2004). Str. 36.

^{XIV} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

endogenih pokreta i egzogenih modeliranja. Od Zemljina postanka do danas (oko 3,5 milijarde godina) procesi oblikovanja i mijenjanja reljefa još traju što dokazuju ne samo aktivni vulkani i potresi, već i rad i utjecaj vode, vjetrova, mora i drugih egzogenih sila.

Od geomorfoloških turističkih resursa na Islandu posebnu ulogu zauzimaju vulkani. To su posebni oblici u reljefu i posebni prirodni fenomeni koji snažno motiviraju čovjeka da ih posjeti i razgleda. Najposjećeniji su ugasli vulkani, ali atraktivniji su živi vulkani koji raznim načinima svoje aktivnosti (lava, plinovi, dim, tutnjava), bez obzira na strah, čuđenje i divljenje koje izazivaju, privlače brojne turiste. Najpoznatiji je npr. Hekla.^{XV}

Geološki gledano, otok je Island nastao krajem tercijara, a građen je najviše od naslaga lave, vulkanske breče te staklaste sadre. Najstarije naslage vulkanske lave čine zapadne fjordove (oko 16 milijuna godina), a na istoku je vulkansko područje čak 3 milijuna mlađe. Srednjoatlantska brazda prolazi sredinom islandskog otoka, a s obzirom na to da su takve duboke brazde pomične (2,5 cm/god.), to je najznačajniji čimbenik velike i česte vulkanske aktivnosti. Može se reći da fizičko nastajanje Islanda nije završilo u tercijaru, nego se ono nastavlja i nastaviti će se u budućnosti.^{XVI}

4.1.2. Klima

Islandska je klima hladna, oceanska, u nekim dijelovima i subpolarna. S obzirom da Island leži na pravcu Sjevernoatlantske morske struje, odnosno na jednoj grani tople Golske struje, klima na Islandu je umjerenija nego što bi se to očekivalo na toj geografskoj širini, tik do sjevernog polarnog kruga. Stoga se prosječne zimske temperature kreću do -5 °C, a ljeti ne prelaze 14 °C.

To su sezonski prosjeci dok ekstremni mogu znatno odstupati od tih vrijednosti.^{XVII} Zime su dosta vjetrovite, a povremeno se javlja i gusta magla.^{XVIII}

---

^{XV} Prof. dr. sc. Miljenko Bilen, Mr. sc. Kristina Bučar, Osnove turističke geografije, Zagreb (2004). Str.36-37.

^{XVI} Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str. 41.-42.

^{XVII} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 100.

4.1.3. Biološka raznolikost

Na Islandu obitava i gnijezdi se stotinjak vrsta ptica, od toga čak 75 stalnih gnjezdarica. Čak 32 vrste stručno su klasificirane kao ugrožene. Alpska snježnica mijenja boju perja prema prirodnom okruženju tijekom godišnjih doba. U tome joj pomaže prirodni senzor ugrađen u njezinu oku. Nalazi se među brdima, niskim raslinjem i kamenjem.

Njezino meso je poslastica pa je dugo bila lovina, što je smanjilo brojnost populacije. Od 2005. godine smije se loviti samo u studenome, i to isključivo za osobne potrebe. Veliki pomornik je povećala morska ptica. Na Islandu se gnijezdi oko 5000 parova, što je oko 36 posto svjetske populacije te vrste. Arktička čigra je lako prepoznatljiva vrsta, izrazito je migratorna vrsta, zapravo vrsta s najdužom zabilježenom rutom godišnje migracije – tijekom selidbe godišnje proleti više od 70.000 kilometara, a krila joj imaju raspon 75-85 centimetara. Često se odmara i na santama leda koje plutaju.^{xix}

Šume nakon intenzivnog pošumljivanja od 1960. godine zauzimaju manje od 2 posto površine, a najraširenije su breza i smreka tako da šumskog pokrova gotovo ni nema jer je otok smješten sjevernije od granice rasprostranjivanja šumske vegetacije. Oko tri četvrtine Islanda zauzima neplodno i neobrađeno područje, a više od polovice otoka je bez ikakve vegetacije. Od biljnog pokrova najrašireniji su pašnjaci, vrištine i grmoliko raslinje tundra koja pokriva unutrašnjost Islanda.^{xx}

4.1.4. Hidrografija

Island ima ogromnu količinu vode, a važno je napomenuti kako su to najpouzdanije zalihe pitke vode po glavi stanovnika. Prostrana, a nenaseljena divlja unutrašnjost, predstavlja svojevrsni veliki rezervoar vode koja je uglavnom akumulirana u ledenjacima i rijekama.^{xxi} Rijeke su većinom kratke, ali bogate vodom, brzog toka i s brojnim vodopadima. Nisu pogodne za plovidbu, iskorištavaju se za dobivanje električne energije. Najdulja i energetska najiskorištenija rijeka je Þjórsá (240 km).

---

^{xviii} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

^{xix} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj

^{xx} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 100.

^{xxi} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 101.

Izvire u srednjem dijelu otoka i teče prema jugozapadu. Zajedno s pritocima, opskrbljuje se vodom iz ledenjaka Vatnajökull i Hofsjökull. Jökulsa a Fjöllum (206 km), opskrbljuje se vodom iz Vatnajökulla, teče na sjever i ulijeva se u Grenlandsko more. Nekim rijekama vodostaj može naglo porasti zbog vulkanskih erupcija ispod ledenog pokrova koji dovode do naglog otapanja leda.

Jezera su uglavnom ledenjačka. Najveća su Þingvallavatn (82 km) i Þorísvatn na jugu te Mývatn na sjeveru.^{XXII} Najveća količina vode smrznuta je u ledenjacima koji tijekom toplijeg dijela godine tu vodu otpuštaju u vodotoke, dok se tijekom hladnijeg dijela godine te zalihe nadoknađuju putem snježnih padalina. Voda je glavni atrakcijski faktor koji privlači turiste na Island. Njezinu ljepotu mogu vidjeti u svim oblicima: vrućoj vodi, slapovima, ledenjacima, gejzirima i jezerima. Pritom je važno naglasiti da su najljepši slapovi i slikovite divlje rijeke ostali pošteđeni urbanizacije i uključivanja u sustav primarne industrije, pa danas Islandu donose velike prihode.^{XXIII} Gejzira ima sa čistom, toplom i slatkom vodom, ali ima ih i s velikim primjesama sumpora. Gejziri imaju veliko značenje za gospodarstvo.^{XXIV}

4.2. Društvena obilježja

4.2.1. Stanovništvo

Prema podacima iz 2013. godine, na Islandu živi 322 000 stalnih stanovnika, svega 3.1 stanovnik po četvornom kilometru.^{XXV} Islandani su potomci skandinavskih (Vikinga) te keltskih doseljenika koji su došli iz Irske i Škotske potkraj IX. st. i početkom X. st. i čine više od 96% otočnog stanovništva. Od ostalih su stanovnika najbrojniji Danci, Šveđani i Amerikanci. Službeni je jezik islandski, koji pripada germanskoj skupini, a srodan je skandinavskim jezicima. Većina stanovnika govori i jedan strani jezik.

---

^{XXII} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

^{XXIII} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 100.

^{XXIV} <http://www.znanje.org/i/i19/99iv10/99iv1019/m/99iv1019m.htm#vode> (08.04.2015)

^{XXV} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 100.

Do kraja XIX. st. stanovništvo se pretežno bavilo poljoprivredom i bilo je ravnomjerno rasprostranjeno u područja gdje je poljoprivreda bila moguća. Nakon toga, pojavom ribarske industrije i ostalih povezanih industrija, kao i tercijarnih djelatnosti, počinju preseljenja u priobalje. Danas je gotovo 2/3 zemlje praktički naseljeno, a cjelokupno stanovništvo uglavnom je naseljeno i živi na obali. Posljedično tome visok je stupanj urbanizacije, u gradovima živi čak 92% stanovništva. Ono uključuje gradove Reykjavík, Kópavogur, Hafnarfjörður, Garóabaer i druge. Najveći grad izvan regije Reykjavíka je Akureyri.

Na sjeveru se broj stanovnika povećava po stopi od 10% godišnje, dijelom prirodnom promjenom, a dijelom imigracijom. Stopa rodosti iznosi oko 14‰, a smrtnosti oko 7‰. Pokazatelji su visokog standarda dug životni vijek (80 g.) i vrlo niska stopa smrtnosti dojenčadi, manja od 4‰. Stanovništvo do 15 godina čini 22,5 % ukupnog stanovništva, ono od 15 do 65 godina 65,8%, a starije od 65 godina 11,7% ukupnog stanovništva.^{xxvi}

Više od 90% stanovništva je evangeličko-luteranske vjeroispovijesti. Uz tu vjeroispovijest, ima i katolika i različitih protestantskih zajednica. Obrazovna struktura je izvrsna, nepismenih gotovo nema. Školovanje je uglavnom besplatno. Osnovno je obrazovanje do 16. godine obavezno, a uobičajeno je i srednje. Sveučilište u Reykjavíku osnovano je 1911. godine, a 1987. godine i u Akureyru.

4.2.2 Gospodarstvo

Gospodarstvo Islanda temelji se na privatnom poduzetništvu, ali država ima znatan utjecaj i nadzor u nekim sektorima (bankarstvo, financije i energetika). Obzirom na ograničenost prirodnog bogatstva, gospodarska kretanja uvelike ovise o kretanjima cijena i glavnih izvoznih proizvoda na svjetskom tržištu. Najvažnija grana gospodarstva je ribarstvo i povezane djelatnosti kao što su prerada ribe, proizvodnja opreme i slično. Zbog važnosti tog sektora za zemlju te ugroženosti ribljeg fonda od prevelikog izvoza, Island je prva zemlja koja je uvela ekskluzivnu ekonomsku zonu.

---

^{xxvi} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

Moguć gubitak kontrole nad ribolovnim područjima jedan je od glavnih razloga suzdržanosti Islanda prema uključenju u EU. U gospodarstvu važnu ulogu ima turizam, zemlju posljednjih godina posjećuje više od milijun posjetitelja godišnje, uglavnom od lipnja do rujna. Sve veći dio njihova nacionalnog prihoda dolazi od ekoturizma.^{xxvii} Vanjskotrgovinska je razmjena visoka, a bilanca promjenjiva. Riba, ribarski proizvodi te oprema za ribarstvo daju 60-70% vrijednosti izvoza. Od ostalih proizvoda najvažniji su aluminij te farmaceutski i kemijski proizvodi. Uvoze se strojevi i oprema, nafta i različite sirovine te prehrambeni proizvodi.^{xxviii} BDP iznosi 14,59 milijarde dolara, dok realna stopa rasta BDP-a iz 2013. godine iznosi 1,9%, što bi po glavi stanovnika iznosilo 40 700\$.^{xxix}

4.2.3. Promet

Pristup je Islandu moguć pomorskim putem, a većina posjetitelja dolazi zračnim putem, slijetanjem u jedinu međunarodnu zračnu luku, onu u Keflaviku. Javni prijevoz izvan grada gotovo i ne postoji, a zbog trusne podloge i krajolika u stalnoj promjeni, nema ni željeznica.^{xxx} Relativno je dobro razvijena cestovna mreža. Izvan gradova asfaltirane su samo glavne ceste. *Hringvegur* je „prstenasta” cesta koja obilazi cijeli otok.

Trajektne i autobusne linije povezuju unutarnje destinacije i koriste se tijekom cijele godine. Ova opcija prijevoza na Islandu trenutno je najpogodnija jer veže šira nacionalna i međunarodna tržišta.^{xxxi}

---

^{xxvii} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 40.

^{xxviii} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

^{xxix} http://www.indexmundi.com/iceland/economy_profile.html (8.04.2015)

^{xxx} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 40

^{xxxi} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

4.2.4. Povijest

Vjerojatno će zauvijek ostati nepoznanica tko je bio prvi čovjek koji je kročio na otok u sjevernom Atlantiku koji se danas naziva Island. Arheološka istraživanja pokazuju da se prva ljudska naselja mogu smjestiti u razdoblje od nekoliko stoljeća nakon početka novog vijeka. Prema legendi smatra se da su prvi doseljenici bili irski katolički svećenici u VIII. st. i IX. St., a zatim su otok počeli naseljavati i Vikinzi u XX. st. Naseljavanje se nastavilo, najviše s jugozapadnih obala Norveške.^{xxxii}

Godine 1262. vlast nad otokom preuzima norveški vladar, a proglašenjem Kalmarske unije 1397. godine, Danska. Ukinuta je samouprava, otokom upravljaju namjesnici iz Danske, a gospodarstvo se ne razvija. Stanje se tek djelomično popravlja kada je Danska svojim namjesnikom na Islandu imenovala Islandanina Skulija Magnussona. Island je proglašen sastavnim dijelom Danske sve do travnja 1940. godine kada su otok preuzele britanske postrojbe. Te se iste godine Island proglašava nezavisnim.

Islandsko ministarstvo preuzima vlast 1944. godine nakon referenduma na čelu sa Sveinnom Björnssonom. Godine 1946. na Islandu se gradi velika američka zrakoplovna baza Keflaík. Island 1949. godine pristupa NATO-savezu. Od 1959. godine do 1971. godine na vlasti su koalicijske vlade Stranke nezavisnosti i Socijaldemokrata, a od 1971. god. vlade ljevičarskih stranaka. Zbog neriješenih granica teritorijalnih voda (prava na ribolov), Island je vodio sporove s Velikom Britanijom (tzv. bakalarski rat 1970-ih godina).^{xxxiii}

---

^{xxxii} Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str. 41.42

^{xxxiii} <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)

5. TURISTIČKE REGIJE ISLANDA

5.1. Glavna regija

5.1.1. Reykjavik

Reykjavik, u prijevodu *dimni zaljev*, glavni je grad otoka Islanda. Reykjavik je dobio „bulu“ slobodnog kraljevskog grada od kralja Danske 18. kolovoza 1786., a iste je godine u njemu službeno ustoličena skupština. Otvorena je srednja škola, a gradska vijećnica podignuta je 1836. godine te je primjer tipičnih građevina polovine XIX. st. kada se krov kuća, izgrađenih najvećim dijelom od drveta, počinje pokrivati valovitim crnim limom. Do kraja stoljeća sagrađeno je prvo kazalište (1897.), Nacionalni muzej (1863.), Nacionalna galerija (1885.) te Državni arhiv (1882.). Ulazak u XX. stoljeće obilježen je otvaranjem tvrtke za gradnju parnih brodova (1914.). Prvo je sveučilište osnovano 1911. godine. Građevinsko širenje staje u razdoblju krize (1920.-1930.), a nakon toga u Reykjaviku počinje gradnja geotermalnog energetskog sustava za potpuno zagrijavanje glavnog grada.^{xxxiv}

U Reykjaviku živi oko 120 000 tisuća stanovnika^{xxxv}. Nalazi se na jugozapadnoj obali otoka u zaljevu Faxaflói te dobrim dijelom i na poluotoku Seltjarnarnes. To je i najsjeverniji svjetski grad. Područje gradom okruženo je brojnim poluotocima, uvalama, tjesnacima i otočićima.^{xxxvi} Glavni je grad poznat po svojoj kulturi, povijesti i prirodnim znamenitostima.

Islandani su ponosni na svoj Nacionalni muzej, osnovan 1863. godine, a u njemu je izložen velik broj predmeta iz jedanaest stoljeća duge povijesti Reykjavika. Tu su izloženi brojni predmeti, od srednjovjekovne crkvene haljine pa sve do vrata iz XII. stoljeća na kojima je prikazana scena iz borbe. Muzej prikazuje sve aspekte islandskog života od prvih naseobina pa do današnjih dana. Izloženi su i arheološki primjerci koji su ostali zakopani za vrijeme erupcije vulkana Hekle 1106. godine, prva Biblija tiskana

---

^{xxxiv} Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str. 45-46.

^{xxxv} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 40

^{xxxvi} <http://hr.wikipedia.org/wiki/Reykjavik#Geografija>, (10.04.2015.)

na islandskom jeziku, povijest islandskih vještica i njihovih čarolija te predmeti kao što je cenzus iz 1703. godine u kojem se nalazi popis svih stanovnika Islanda.

Árbæjarsafn je Muzej narodne umjetnosti te najveći muzej na otvorenom na cijelom Islandu. Sastoji se od tridesetak zgrada koje datiraju iz perioda od 1820. do 1920. godine. U tim se zgradama mogu vidjeti rekonstrukcije domova i radionica te posebne izložbe. Od povijesnog su značaja za ovaj grad i Nacionalna galerija (1885.) te crkva Hallgrímskirkja.^{xxxvii} Osim povijesnih atrakcija, Reykjavik ima posebno očuvan okoliš te čiste gradske ulice. Moglo bi se reći da turističke atrakcije počinju i završavaju u Reykjaviku. Noćni život je posebno zanimljiv i primamljiv, a zabave traju do ranih jutarnjih sati. Novoizgrađeni konferencijski glazbeni centar *Harp* ugošćuje svjetski poznate glazbenike i umjetnike te tako privlači mnoge posjetitelje.^{xxxviii}

5.1.2. Hafnarfjörður

Grad Hafnarfjörður jedan je od najstarijih zajednica na otoku Islandu. Grad je dobio naziv od riječi luka (*eng. Harbour*). Ovdje se stvorila prirodna luka stranih trgovaca i tako se zahvaljujući tome pogodovalo napredovanju zajednice. Nalazi se južno od glavnog grada Reykjavika. Naziva se još i „*gradom lave*“. Treći je grad po veličini na otoku i, prema podacima iz 2011. godine, ima tek nešto više od 26 099 stanovnika. Hafnarfjörður je u XVIII. st postao islandski veliki trgovački centar, a 1908. godine dobio je status grada. Najrazvijenije su grane gospodarstva ribolov i trgovina, a vrlo važnu ulogu u razvoju ima i turizam. Grad nudi mnogo aktivnosti na otvorenome: golf, kupanje, jahanje, planinarenje. Tu su i muzeji i galerije s naglaskom na povijesna događanja, glazbu i vizualne umjetnosti.^{xxxix}

---

^{xxxvii} http://www.puturist.com/reykjavik/znamenitosti/thjdminjasafn_slands_nacionalni_muzej/d-79-1-882.aspx (10.04.2015.)

^{xxxviii} <http://www.visitreykjavik.is/> (23.11.2014.)

^{xxxix} <http://www.visithafnarfjordur.is/> (10.04.2015)

5.1.3. Garðabær

Garðabær je šesti po veličini grad na Islandu. Može se reći da ubrzano raste. Nalazi se na jugozapadnoj obali Islanda i ima oko 10 000 stanovnika. U Garðabæru ima na stotine prirodnih parkova gdje se mogu vidjeti fjordovi, ledenjaci koji privlače turiste na otok. Nezaobilazni je ledenjak Snæfellsjökull. Posebno mjesto za posjetitelje, posebice planinare, zauzima planina Esja visoka oko 3000 metara. To se područje nalazi oko 10 km sjeverno od Reykjavika. Planina je formirana na početku Ledenog doba, a neki dijelovi planine stari su preko 3 milijuna godina. I planine i ledenjak pružaju prekrasan pogled na okolicu.^{XL}

5.1.4. Kópavagur

Kópavagur možemo nazvati „*zaljevom mladih tuljana*“. Drugi je islandski grad po veličini. Kópavagur se nalazi u neposrednoj blizini Reykjavika. U ovome se gradu nalazi mnoštvo znamenitosti, pogled na svakidašnje građevinske objekte i modernije crkve i zgrade. Smáralind kupovni centar i Salurinn koncertna dvorana jedan su od primjera suvremenog islandskog dizajna. Grad pruža pogled na ocean, planine i ostatak grada. Glavne su turističke atrakcije u ovome gradu termalni bazeni i muzej Gerðarsafn koji čuva impresivnu zbirku islandske umjetnosti. Prirodoslovni muzej u ovome gradu jedan je od vodećih prirodoslovnih instituta na Islandu. Muzej je to u kojem su izloženi primjerci s područja geologije i islandski biljni i životinjski svijet (brojne vrste ptica i riba).^{XLI}

5.2. Poluotok Reykjanes

5.2.1. Keflavík

Keflavík je najpoznatiji po tome što je glavna međunarodna luka na Islandu. Prema tome dostupan je morem, kopnom i zrakom. Nalazi se na jugozapadu zemlje, na poluotoku Reykjanes. Prema podacima iz 2013. godine u Keflavíku živi oko 14 000 stanovnika. Glavna je djelatnost ribarstvo. U međunarodnoj je zračnoj luci također zaposleno mnogo ljudi, iako kroz nju prolazi nešto manje od dva milijuna putnika

---

^{XL} <http://www.visitreykjavik.is/travel/gardabaer> (10.04.2015)

^{XLI} <http://www.visitreykjavik.is/travel/kopavagur> (14.04.2015)

godišnje. Zrakoplovne tvrtke imaju čvorišta u Keflavik zračnoj luci s letovima prema Europi, Americi, Sjevernoj Africi, Kanadi, Norveškoj, Francuskoj i Njemačkoj. Najpoznatija su turistička atrakcija u Keflaviku kitovi čije se promatranje organizira od luke prema moru. Poznat je i festival svjetla.^{XLII}

5.2.2. Grindavík

Grindavík se nalazi na južnoj strani poluotoka Reykjanesa. Grad bilježi veliki rast turističkih posjeta posljednjih nekoliko godina. Svake se godine broj turista povećava, a jedna je od glavnih atrakcija Plava laguna. Ostale su atrakcije: stara crkva, Eldy, strma stijena otoka, Reykjanesta, mjesto za promatranje ptica, svjetionici te razne staze za šetanje.^{XLIII}

5.3. Zapad

5.3.1. Akranes

Akranes je najgušće naseljeno područje na zapadnoj strani Islanda s približno 6 500 stanovnika. Grad se sve više ističe u dinamičnom turizmu. Turisti najviše posjećuju ovo područje zbog polarne svjetlosti. Uz nju, posjećene su i planinske staze te razni kulturni i povijesni sadržaji.

5.3.2. Hvalfjörður

Glymur, najviši vodopad Islanda (198 m), nalazi se u Hvalfjörðuru. Grad pruža mogućnost uživanja u prekrasnim fjordovima, vodopadima i kanjonima. Na zapadu je, uz ribarstvo, turizam glavna grana gospodarstva. Zapadni je Island svijet u kojem se kultura, priroda i povijest međusobno nadopunjuju. Osim spomenutih gradova u zapadnoj se regiji nalaze i Borgarnes, Hvanneyri, Borgarfjörður, Hellissandur i drugi.^{XLIV}

---

^{XLII} <http://www.visitkeflavik.com/> (15.04.2015).

^{XLIII} <http://www.visitgrindavik.is/&prev=search> (15.04.2015)

^{XLIV} <http://www.west.is/en/west-iceland-regions/> (15.4.2015)

5.4. Zapadni fjordovi

Westfjords – zapadni fjordovi, zapravo je trostrani plato sagrađen uglavnom od naslaga najstarije lave na otoku (stare između 14 i 16 milijuna godina). Između tih se naslaga nalaze fosilizirani ostaci šuma koje su tu nastajale i razvijale se između dviju erupcija. U kasnijim su razdobljima ledenjaci, povlačeći se prema moru, usjekli fjordove te izgradili duboke doline koje su danas podobne za život useljenika. Rad je ledenjaka na tom zapadnom teritoriju bio toliko snažan da su gotovo odvojili dio poluotoka i pretvorili ga u zaseban otok. Poveznica je poluotoka široka samo 10 km, a sam poluotok nije viši od 262 metara. U najisturenije dijelove kopna more se duboko urezalo pa je kopno strmo obrušeno prema vodi. To su na otoku najstariji dijelovi gdje se more najprije prestalo zamrzavati čineći da doline na kopnu mijenjaju temperaturu i u većem dijelu godine budu prohodne.^{XLV}

5.4.1. Ísafjörður

Ísafjörður nalazi se na poluotoku Westfjords s oko 2 600 stanovnika te je najveći grad na tom poluotoku. Grad se počeo razvijati sredinom XIX. stoljeća. Rast grada započeo je razvojem gospodarstva, proizvodnjom soli i preradom ribe. Ostale su se industrije, npr. turizam, počele razvijati posljednjih desetljeća. Turistička ponuda uglavnom se temelji na biciklizmu, jahanju, skijanju, promatranju ptica, igranju golfa itd.

Ostali su razvijeniji gradovi u ovoj regiji: Þingeyri, Hnífsdalur, Súðavík, Bolungarvík, Hólmavík i drugi.^{XLVI}

5.4.2. Drangajökull

Drangajökull je danas jedini ledenjak zapadnog teritorija, ali zato ima mnoštvo fjordova. Najveći je i najdublje urezan u kopno fjord Ísafjörður.

---

^{XLV} Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str.46.

^{XLVI} <http://www.westfjords.is/> (15.04.2015.)

5.5. Sjeverozapad

5.5.1. Sauðárkrókur

Sauðárkrókur je najveći grad na sjeverozapadnoj obali s populacijom od oko 2600 stanovnika. Najrazvijenije su grane gospodarstva ribarstvo, industrija i proizvodnja mliječnih proizvoda. Grad posjetiteljima nudi dobra mjesta za zabavu, razne izložbe, muzeje, sportske terene itd.^{XLVII} Ostali su gradovi na tom području: Skagaströnd, Borðeyri, Hofsós i drugi.

5.6. Sjeveroistok

5.6.1. Akureyri

Jedan od najvećih gradova u sjevernoj regiji je Akureyri, a nalazi se na sjeveroistočnoj strani Islanda. On je treći grad po veličini na otoku Islandu i drugo urbano središte nakon Reykjavika. Smješten je u obalnom dijelu fjorda Eyaf, a širenje grada prema unutrašnjosti sprečava planina u zaleđu koja je i središte zimskog skijaškog turizma.

Sjeverni polarni krug udaljen je od Akureyra samo 60 km, ali je klima ipak blaga s ljetnim temperaturama do 25°C. Zimi je prosječna temperatura oko 0°C. Grad je trgovačka luka s industrijom prerade ribe, osobito sušenja haringi.^{XLVIII}

5.6.2. Húsavík

Húsavík je grad na sjevernoj obali. Ima oko 3 000 stanovnika. Prema legendi, Húsavík je bio prvo naseljeno mjesto na Islandu. Najveći prihodi grada proizlaze iz turizma, ribarstva i industrije. Glavna je atrakcija na ovom području promatranje kitova različitih vrsta. Ostale su atrakcije kulturnog sadržaja: razgledavanje muzeja, botaničkog vrta, održavanje koncerata itd.^{XLIX}

---

^{XLVII} <http://www.northiceland.is/en/what-to-see-do/towns/saudarkrokur> (23.04.2015)

^{XLVIII} Dominika Mezdžić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str.46.

^{XLIX} <http://en.wikipedia.org/wiki/H%25C3%25BAav%25C3%25ADk&prev=search> (22.04.2015)

5.6.3. Mývatn

Mývatn je plitko euforično jezero na sjeveru Islanda. Jezero je zaštićeno kao prirodni rezervat i nalazi se na području aktivnog vulkanskog djelovanja. Jezero i okolna močvarna područja imaju bogatu faunu (ptice močvarice, posebno patke). Ime Mývatn ne koristi se samo za jezero nego i za okolno područje. Gradovi su rijetki zbog stalne prijetnje dvaju vulkana na tom području. Najviše je aktivan vulkan Mývatan, koji nije imao razornih erupcija do kraja XVIII. stoljeća, ali je živ i podzemno je povezan s još jednim vulkanom Kraflom. On je, potaknut velikim potresom krajem 1975. godine, počeo izbacivati užareno kamenje i pepeo. Njegova aktivnost trajala je punih šest godina. Ukupna količina užarene lave koja se izlila u sedam najvećih erupcija pokrila je područje od oko 30 km².^L Ostali su gradovi na tom području: Kopasker, Grenivík, Bakkafjörður i drugi.

5.7. Istok

Istočni su fjordovi i visoravni nad njima danas područja najveće naseljenosti mnogih životinjskih vrsta, najviše sobova. Sobovi su zaštićeni i njihov je lov ograničen. Na tom području ima dosta šuma s iznimno visokim crnogoričnim drvećem, što je drugdje rijetkost. S obzirom da su ljeta blaga, čak i topla, poljoprivreda je najvažnija grana gospodarstva. Gotovo svugdje na ovom području, a osobito na pašnjacima, možemo vidjeti prepoznatljivog islandskog konja. Od istočnih je obala prema unutrašnjosti smješten vulkan Askja, jedan od tri najčešće aktivna vulkana na otoku. Južno od Askje ledenjak je Vatnajökull.^{LI} Gradovi Eskifjörður, Seyðisfjörður, Borgarfjörður, Djúpivogur i drugi nalaze se uz obalu, a glavna gospodarska djelatnost im je ribarstvo.

5.8. Jug

Jug je zemlje uglavnom pjeskovit, a žalovi su blago zaobljeni. U smjeru juga više nema fjordova. To je područje najvećih glacijalnih jezera, najviših vodopada, najžešćih vulkana i najviših geizira na otoku. Rijeke i jezera tu su najveći izvor hidroenergije i,

---

^L Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str.46

^{LI} Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str.46

bez obzira na goleme turbine elektrana, njihova se ljepota ne može opisati riječima. Vodopadi Seljaland, Skafagos, Gullfoss najveći su na Islandu.

Jug najviše od svega obilježavaju vulkani, osobito Hekla koja je aktivna već 7000 godina. Vulkan je eruptirao i lava se slegla mnogo prije nego što su prvi naseljenici stigli na otok, no prvi je pisani trag o velikoj erupciji iz 1104. godine.

Ostale erupcije s katastrofalnim posljedicama za ljude i naselja dogodile su se 1845., 1878. i 1913. godine. Erupcija koja je počela 29. ožujka 1947. trajala je punih 13 mjeseci.

Posebna su karakteristika južnih dijelova otoka podmorske erupcije vulkana. Jedna takva počela je 1963. godine i s prekidima je trajala sve do 1967. godine. Ta je erupcija formirala zaseban otok, Surtesy, koji danas pripada Islandu, a oko 30 km² udaljen je od njegove najjužnije točke.^{LII} Od 2008. godine otok je pod zaštitom UNESCO-a.^{LIII}

5.8.1. Höfn

Höfn se nalazi u neposrednoj blizini najvećeg ledenjaka u Europi, Vatnajökulla, u jugoistočnom dijelu Islanda. Taj je ledenjak glavna turistička atrakcija na tom području. Od svih naseljenih mjesta u podnožju ledenjaka, Höfn je najgušće naseljeno. Turizam je, uz ribarstvo, posljednjih nekoliko godina najbrže rastuća gospodarska djelatnost na ovom području. Höfn je okružen manjim otocima od kojih je najveći Mikley, zatim Kókalátur i Hellir na istoku grada.^{LIV}

5.8.2. Vik

Grad Vik najjužnije je naseljeno mjesto na Islandu te se nalazi na glavnoj obilaznici otoka. Grad je u razvojnoj fazi i jedno je od vodećih turističkih mjesta na otoku. Nezaobilazne su atrakcije na ovom području ledenjak Myrdalsjökull, četvrti po veličini

---

^{LII} Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str.47

^{LIII} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 41

^{LIV} <http://en.wikipedia.org/wiki/H%25C3%25B6fn&prev=search> (23.04.2015.)

na otoku Islandu, i najjužniji rt Islanda gdje je jedna od najljepših plaža svijeta od crnog pijeska – Dyrhólaey.

5.8.3. Dyrhólaey plaža

Slika 2. Plaža Dyrhólaey

Izvor: http://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-gl189978-d1380590-il2647482Dyrholaey-Vik_South_Region.html

Prije dvadesetak godina ova je plaža proglašena jednom od najljepših otočkih plaža na svijetu. Otvoreni pejzaž čine lukovi od magmatskih stijena nastali erupcijom u podmorju za posljednjeg ledenog doba. Upravo zbog ptica lokalitet je zaštićen kao rezervat prirode te je u proljeće zatvoren za javnost, no tijekom ostatka godine ovo je pravi raj za ljubitelje horizonta.

Na pravcu između ove točke i Antarktika nema drugog kopna. Posebnu draž horizontu daju smrznuti trolovi. To su bazaltne stijene koje okomito izranjaju iz mora blizu obale.^{LV}

Na zapadu se regije nalazi drugi po veličini ledenjak na otoku Langjökull, a na sjeveru Hofsjökull ledenjak, treći po veličini. Zapadna je strana ove regije naseljenija i razvedenija u odnosu na istočnu. Tu se nalaze gradovi Hvolsvöllur, Stokkseyri, Selfoss, Laugarvatn i drugi te nacionalni park Þingvellir .

---

^{LV} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 50

6. NACIONALNI PARKOVI

6.1. Nacionalni park Snæfellsjökull

Tajanstveni ledenjak Snæfellsjökull prvi je nacionalni park koji je ustanovljen na Islandu, a njegove granice obuhvaćaju i otvoreno more. Nacionalnim parkom proglašen je 28. lipnja 2001. godine.^{LVI} Smješten u podnožju vulkana i ledenjaka, jedini je park koji se prostire od morskih obala pa sve do planinskih vrhova. Nedvojbeno, glavna je atrakcija nacionalnog parka ledenjak Snæfellsjökull. Radnja poznatog romana *Put u središte zemlje*, autora Julesa Vernea, odvija se upravo oko ovog aktivnog vulkana visokog 1,446 metara. Ledenjak Snæfellsjökull smatra se jednim od sedam velikih energetske centara Zemlje. S vrha se pruža pogled od poluotoka Reykjanes na južnoj strani, preko zapadnih fjordova, pa sve do istoka.

Posjetitelji u parku imaju mogućnost istraživanja oceana, morskih obala i plaža. Posebno mjesto ima i geologija, osobito vulkanologija.^{LVII} Posjetitelje privlače i ptice kojih na otoku ima stotinjak vrsta. Čak trideset i dvije vrste ptica stručno su klasificirane kao ugrožene na otoku.^{LVIII}

6.2. Nacionalni park Þingvellir

Nacionalni je park Þingvellir smješten na sjevernoj obali jezera Þingvallavatn te se smatra kolijevkom nacije Islanda. Predstavlja izrazito važno mjesto za islandsku povijest s obzirom da je upravo na tom prostoru, 930. godine prije Krista, prvi put zasjedao parlament (sabor). Zbog toga je Þingvellir uvršten na UNESCO-ovu listu svjetske baštine od 2004. godine. Uz povijesnu važnost, Þingvellir je zaštićen i kao nacionalni park zahvaljujući svojoj jedinstvenoj geologiji i prirodnim značajkama. Vode u Þingvelliru i oko njega popularno su mjesto za ribolov, ali i za ronjenje. Stalna i pravilna navala podzemne vode u Þingvallavatn, najveće jezero na Islandu, zajedno s raznovrsnim okolišem, stvorila je dobre uvjete za život riba, kao i za razvoj drugih

---

^{LVI} <http://www.snaefellsjokull.com/&prev=search> (10.04.2015.)

^{LVII} <http://www.national-parks-in-iceland/snaefellsjokul.com> (10.04.2015.)

^{LVIII} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 46.

životnih oblika u jezeru.^{LIX} Ovdje je značajan i kanjon Almannagjá, oblikovan između dvije tektonske ploče.

6.3. Nacionalni park Vatnajökull

Nacionalni je park Vatnajökull proglašen 2008. godine. Obuhvaća ledenjak Vatnajökull i šire okolno područje, nacionalne parkove koji su ovdje postojali ranije -Skaftafell na jugozapadu i Jökulsárgljúfur na sjeveru. Današnji Nacionalni park pokriva 8% površine Islanda i smatra se najvećim u Europi. Unatoč tome što je velik dio Nacionalnoga parka ispod ledene kape ledenjaka Vatnajökull, zahvaljujući međudjelovanju vulkanske aktivnosti i ledenjaka, njegov krajolik je raznovrstan. Rijetko gdje u svijetu možemo vidjeti učinke različitih prirodnih pojava kao u Vatnajökullu, mjestu u kojem se isprepliću snage rijeka, leda, vulkanske i geotermalne aktivnosti te se odvija vječna „bitka“ između vatre i leda. Južna je strana Vatnajökulla karakteristična zbog mnogo visokih, planinskih lanaca. Najjužnija strana ledenjaka obuhvaća središnji vulkan Öraefajökull i najviši vrh Islanda, Hvannadalshnúkur (2109,6 m/nm).

Najveća je ledenjačka uvala na Islandu također smještena u Nacionalnom parku Vatnajökull. Ledenjačka je uvala Jökulsárlón oblikovana tijekom povlačenja ledenjaka Breiðamerkurjökull od Atlantika što je rezultiralo nastajanjem slikovitog jezera u kojem plutaju sante leda.^{LX} Iako je ova ledenjačka laguna na razini mora, dno lagune službeno je najniža točka Islanda na oko 250 metara pod morem. Iz lagune u Atlantik otječe i službeno najkraća islandska rijeka.^{LXI}

---

^{LIX} <http://www.visiticeland.com/things-to-do/-/national-parks-in-/ThingvellirNationalPark>(10.4.2015)

^{LX} <http://www.visiticeland.com/things-to-do/national-parkIceland/VatnajokullNationalPark>(10.04.2015.)

^{LXI} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 47.

7. OSVRT NA TURIZAM

Prirodne ljepote ove zemlje posjetitelje ne ostavljaju ravnodušnima. U sljedećem će poglavlju biti opisane dvije turističke atrakcije nastale prirodnim djelovanjem, a to su voda kao turistički resurs te vulkani.

7.1. Voda

7.1.1. Ledenjaci

Preko 11% teritorija Islanda, odnosno 11 400 četvornih kilometara, pokriveno je ledenjacima. Najveći je ledeni masiv već spomenuti Vatnajökull, a slijede ga Langjökull i Hofsjökull. Osobito je privlačno ispijanje vode direktno iz tijela ledenjaka, vode koja je prije tko zna koliko stoljeća pala na Island u obliku snježne pahulje.^{LXII} Najpoznatija je ledenjačka laguna Jökulsárlón. U njoj su snimani dijelovi dvaju filmova o Jamesu Bondu, „Pogled na ubojstvo“ (1985.) i „Umri drugi dan“ (2002.). Prvi je od njih pokrenuo lavinu komercijalnog korištenja lagune u privatne svrhe.^{LXIII}

Slika 3. Ledenjačka laguna Jökulsárlón

Izvor:<http://flickrhivemind.net/Tags/s%C3%B4ngb%83ng/Interesting> (27.04.2015)

^{LXII} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 101.

^{LXIII} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 47.

7.1.2. Slapovi

Površinske tekućice na Islandu, dakle rijeke i bujice, teku uglavnom po podlozi nepropusnih stijena u geološki razlomljenom krajoliku pa je Island prepun slapova. Slapovi se prepoznaju po nastavku foss na kraju naziva. Neki od svjetski poznatih su: *Gullfoss*, *Dettifoss*, *Svartifoss*. Uz ledenjake, slapovi su pri samom vrhu popisa atrakcija na Islandu te su svojevrsni turistički resurs ove zemlje. Netaknuti su, ekološki očuvani, divlji i kao takvi izrazito povoljni i za gospodarstvo zemlje.^{LXIV}

Gullfoss, zlatni slapovi na rijeci Hvita, odnosno „bijeloj rijeci“, jedno su od najposjećenijih mjesta na Islandu i simbol zaštite prirode. Očuvani su mudrošću prve islandske ekološke aktivistice koja i danas budno prati svoje zlatne slapove.^{LXV}

Slika 4. Gullfoss slapovi

Izvor: <https://www.flickr.com/photos/alibytes/3878835483/> (27.04.2015.)

Vodopad Svartifoss jedno je od najljepših mjesta unutar Nacionalnog parka Skaftafell koji je 2008. godine priključen u granice nacionalnog parka Vatnajökull.

Bazaltni su stupovi bili nadahnuće mnogim islandskim arhitektima, što je izrazito vidljivo u glavnom gradu Reykjaviku.^{LXVI}

---

^{LXIV} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 101.

^{LXV} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 42.

Slika 5. Svartifoss slap

Izvor:<http://www.globtroter.pl/zdjecia/133191,islandia,wodospad,svatrifoss> (27.04.2015.)

7.1.3. Gejziri

Geysir, prirodni fenomen štrcanja vode i pare iz utrobe zemlje, samo je desetak kilometara udaljen od Gullfoss slapova i po tom su gejziru svi drugi dobili ime. Iako danas Geysir više nije aktivan, posjećuju ga mnogi turisti, a od aktivnih Geysira tu je Strokkur, Geysirov mlađi brat, koji eruptira svakih nekoliko minuta.^{LXVII}

Slika 6. Strokkur

Izvor:<http://www.cestovatelbob.cz/s-32/island-a-faerske-ostrovy-2013/island.iv./>(02.05.2015.)

---

^{LXVI} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 42.

^{LXVII} Siniša Golub i Mihaela Mesarić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171, siječanj 2013. Str. 42.

7.1.4. Vruća geotermalna voda

Geotermalna je energija nešto po čemu je Island poznat u cijelom svijetu. Turisti su prepoznali privlačnost vruće vode. Osim svjetski poznatog kupališta i lječilišta Plava laguna, brojni vodotoci u kojima se temperatura penje i do 60°C puni su kupaca koji žele osjetiti vodu neposredno nakon njenog izlaska na površinu zemlje iz vulkanski aktivnog islandskog podzemlja.^{LXVIII}

Slika 7. Plava laguna

Izvor: dnevnik.hr/clanak/travel/putovanja-eurom/blog-hr-plava-laguna-na-islandu296107.html

Više se od 95% turista na Islandu uključuje u Spa i Wellness doživljaj u sklopu svog boravka u zemlji. Island je dobio istaknuto mjesto kao područje koje nudi vruće prirodne izvore za kupanje pod vedrim nebom. Osim Plave lagune jezero Mývatn na sjeveru također spada među prirodne kupke vruće geotermalne vode.^{LXIX}

7.2. Vulkani

Danas na Islandu ima nekoliko aktivnih vulkana, a u posljednjih 300 godina vulkani su na Islandu eruptirali prosječno svakih pet godina. Od 1934. godine zabilježene su sljedeće erupcije: Hekla 1947./48., Askja 1961., Surtsey 1963./67., Hekla 1970., Heimay 1973., Krafla 1971./81. Hekla 1980./81. Najveće su se erupcije zbile oko 930. godine kada je svoju razornu snagu pokazao vulkan Eldgaja i 1783. kada je vulkan

---

^{LXVIII} Siniša Golub, Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac 2013. Zagreb. str. 103.

^{LXIX} <http://www.icelandprotravel.co.> (27.04.2015.)

Lakagigar izbacio oko 10km³ lave i uzrokovao strašnu glad na otoku jer je sav urod bio uništen lavom, plinom i pepelom.^{LXX}

Slika 8. Hekla

Izvor:<http://www.flickrriver.com/photos/sigurtor/4949945528/> (02.05.2015.)

Posljednja zabilježena velika erupcija vulkana zbila se 2010. godine. Eruptirao je vulkan Eyjafjallajökull koji je zaustavio velik dio zračnog prometa te je evakuirano nekoliko stotina ljudi. No, bez obzira na ovu pojavu, turističke se posjete na Islandu nisu manjile. Upravo suprotno, vulkan je izazvao veliku zainteresiranost posjetitelja i tijekom same erupcije. Naime, posjetitelji su snimali cijeli događaj. Danas su posjeti vulkanima nezaobilazni, a zbog njihove krhke građe broj je posjetitelja po danu ograničen na približno pedeset osoba.

Slika 9. Erupcija vulkana Eyjafjallajökull

Izvor:wikimedia.org/wiki/File:Eyjafjallajokull_volcone_plume_2010_4_18.JPG (27.04.2015.)

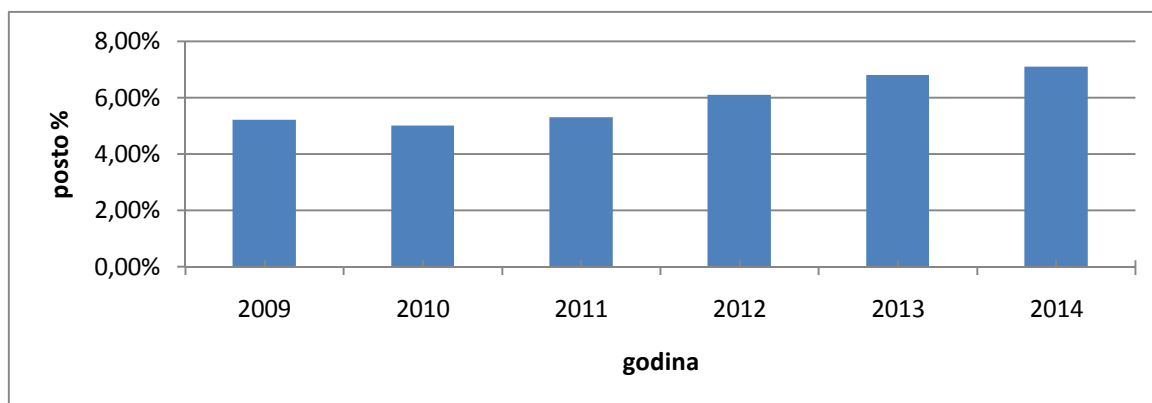
^{LXX} Dominika Mezdjić, Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82, veljača 2004. Str.45.

8. TURISTIČKI POKAZATELJI ISLANDA

Turizam je jedan od najbrže rastućih sektora islandskog gospodarstva. Očekuje se daljnji rast u budućnosti. Islandska glavna inozemna tržišta su: Nordijske zemlje (22%), a to su Danska, Finska, Norveška, Švedska, Sjeverna Amerika (17%), Velika Britanija (14%), Njemačka (11%), Francuska (6%). One čine ukupno 78% inozemnih dolazaka. Izravan doprinos putovanja i turizma BDP-u odnosi se na unutarnju ukupnu potrošnju u zemlji, kao i na individualne potrošnje vlade na usluge izravno povezane s posjetiteljima i turističkim objektima.

Izravan doprinos turizma i putovanja iznosi 138.5 milijarde ISK ili 7,1% ukupnog BDP-a u 2014. godini te se prognozira rast u 2015. godini za 1,7%, odnosno rast od 2,8% godišnje od 2015. godine do 2025. godine. To se pokazuje kroz gospodarsku aktivnost ostvarenu kroz industrije kao što su hoteli, putničke agencije, zrakoplovne tvrtke i druge usluge prijevoza putnika, aktivnosti restorana te industrije zabave.^{LXXI}

Grafički prikaz 1. Izravan doprinos putovanja i turizma u BDP-u (%)

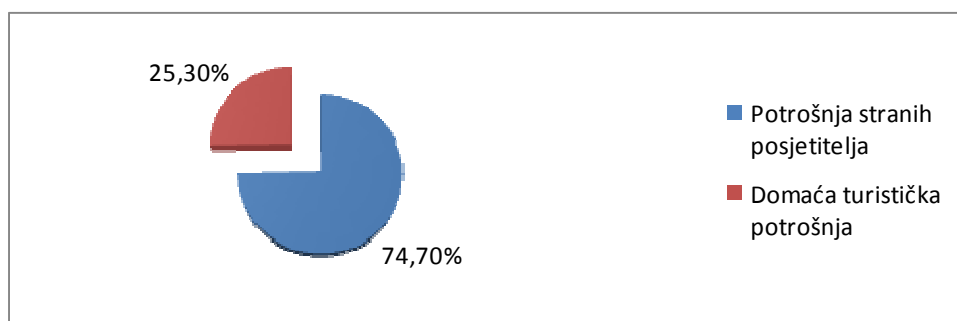

Izvor: Izrada autora prema gore navedenom tekstu

^{LXXI} WTTC Travel & Tourism Economic Impact 2015.pdf,
<http://www.wttc.org//media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/iceland2015.pdf> (11.05.2015)

Domaća turistička potrošnja ostvaruje 25,3% ukupnog BDP-a od izravnog doprinosa putovanja i turizma u 2014. godini, a potrošnja stranih posjetitelja iznosi preostalih 74,7%.

Grafički prikaz 2. Omjer domaće i strane potrošnje u 2014. godini

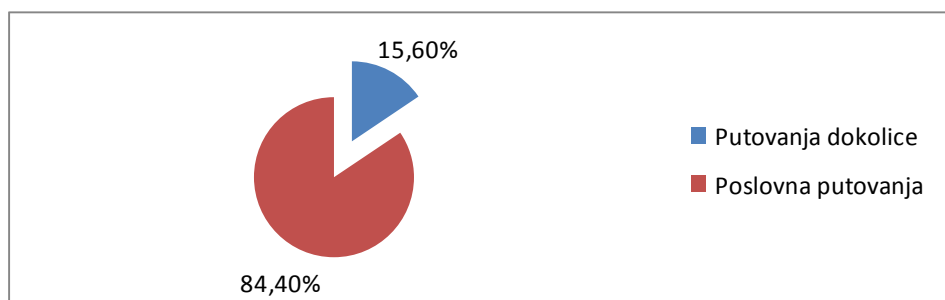

Izvor: Izrada autora prema gore navedenom tekstu.

Kada se uspoređuje omjer poslovnih putovanja i putovanja dokolice, postoji još veća razlika. Potrošnja poslovnih putovanja ostvaruje tek 15,6%, tj. 44,9 milijarde ISK dok putovanje dokolice ostvaruju 84,4%, tj. 242,5 milijarde ISK.

U budućnosti se očekuje da će domaća turistička potrošnja pasti za 0,2% u 2015. godini, a do 2025. godine povećati se za 3,1%.^{LXXII}

Grafički prikaz 3. Omjer poslovnih putovanja i putovanja dokolice u 2014. godini

Izvor: Izrada autora prema gore navedenom tekstu

^{LXXII} WTTC Travel & Tourism Economic Impact 2015.pdf,
<http://www.wttc.org//media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/iceland2015.pdf>

Izravan doprinos putovanja i turizma zaposlenju otvaranje je 10 500 radnih mjesta u 2014. godini što je 5,8% od ukupnog broja zaposlenih. Ovaj podatak odnosi se na zaposlene u hotelima, putničkim agencijama, zrakoplovnim tvrtkama i drugim uslugama prijevoza, turističkim i ostalim zabavnim objektima.

Island je privukao kapitalna ulaganja od 60,3 milijarde ISK u 2014. godini, a očekuje se izrada novih različitih zadataka koji vode određenim gospodarskim ciljevima.

9. ZAKLJUČAK

Otok je Island površinom mala zemlja gdje je snaga prirode veća od snage i volje ljudi i kao takva uspjela je sa svojim prirodnim resursima stvoriti bogatu turističku ponudu. Sve je veća potražnja na turističkom tržištu za uživanjem u vrijednoj prirodi, a ne samo za zabavom i opuštanjem. Turizam Islanda zadovoljava visoke kriterije današnjice.

Islandani su narod koji izuzetno cijeni čistoću, očuvanje prirode i okoliša. Turizam se u ovoj zemlji sve više promovira kao ekoturizam. Sa sve većim dolaskom brojnih posjetitelja, turizam postaje glavna djelatnost gospodarstva. Gradovi svojim kulturnim i zabavnim sadržajima privlače mnogobrojne turiste. Najpopularnija je destinacija glavni grad Reykjavik te Južna regija, zatim slijede i ostale svaka sa svojim specifičnostima, prirodnim i društvenim resursima. Unutrašnjost je zemlje nenaseljena pa je veća koncentracija naseljenosti uz obalu diljem cijelog otoka.

Ledenjaci, slapovi, gejziri, vruća geotermalna voda, vulkani, plaže, planine, muzeji, koncertne dvorane, islandski konj, svježi zrak, ribarstvo, sport, promatranje kitova, promatranje ptica, sve su to elementi koji potiču turizam Islanda.

Zbog svojih specifičnosti, voda i vulkani na otoku Islandu jedni su od najbolje iskorištenih prirodnih resursa u području turizma.

Zaključno, turizam Islanda je na nivou svjetski poznatih destinacija s tenzijom rasta, a to potvrđuje i sve veći broj posjetitelja. Turističke organizacije također provode razne programe radi proširenja turističke ponude izvan glavne sezone od lipnja do rujna te provode strategiju za daljnji razvoj. U veliki turistički potencijal koji ima ova zemlja, zbilja se isplati ulagati.

10. LITERATURA I IZVORI

Literatura:

1. Boniface, B. (2005). Worldwide Destinations – The geography of travel and tourism – fourth edition. Elsevier, Amsterdam
2. Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić, T. (2013). Geografija turizma – regionalni pregled Zagreb, Naklada Ljevak, str.17.
3. Dominika Mezdjić. (2004). Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br.82.
4. Klarić, Z. (2005). "Geografski aspekti turističke regionalizacije svijeta prema konceptu Svjetske turističke organizacije". *Hrvatski geografski glasnik*, n 67/2, 39-65: 40
5. Lew, A., Hall, M., Timothy, D. (2008). World geography of travel and tourism – first edition. Elsevier, Amsterdam
6. N.Čavlek, M.Bartoluci, D.Prebežac, O.Kesar i suradnici. ŠK. Zagreb 2011
7. Petrić, L. (2003). Osnove turizma. Split, Ekonomski fakultet
8. Prof. dr. sc. Miljenko Bilen, Mr. sc. Kristina Bučar. Zagreb (2004). Osnove turističke geografije,
9. Siniša Golub., (2013). Hrvatska vodoprivreda, br. 205, listopad/prosinac , Zagreb
10. Siniša Golub, Mihaela Mesarić. (2013). Časopis za zemljopis, povijest, ekologiju i putovanja, br. 171.

Izvori:

1. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=27933>, (15.10.2014)
2. <http://www.znanje.org/i/119/99iv10/99iv1019/m/99iv1019m.htm#vode> (8.04.2015)
3. http://www.indexmundi.com/iceland/economy_profile.html (8.04.2015)
4. <http://hr.wikipedia.org/wiki/Reykjavik#Geografija>, (10.04.2015.)
5. http://www.puturist.com/reykjavik/znamenitosti/thjadminjasafn_slands_nacionaln_i_muzej/d-79-1-882.aspx (10.04.2015.)
6. <http://www.visitreykjavik.is/> (23.11.2014.)

7. <http://www.visithafnarfjordur.is/> (10.04.2015)
8. <http://www.visitreykjavik.is/travel/gardabaer> (10.04.2015)
9. <http://www.visitreykjavik.is/travel/kopavogur> (14.04.2015)
10. <http://www.visitkeflavik.com/> (15.04.2015).
11. <http://www.visitgrindavik.is/&prev=search> (15.04.2015)
12. <http://www.westfjords.is/> (15.04.2015.)
13. <http://www.northiceland.is/en/what-to-see-do/towns/saudarkrokur> (23.04.2015)
14. <http://www.west.is/en/west-iceland-regions/>(15.04.2015)
15. <http://www.westfjords.is/> (15.04.2015.)
16. <http://www.northiceland.is/en/what-to-see-do/towns/saudarkrokur> (23.04.2015)
17. <http://www.snaefellsjokull.com/&prev=search> (10.04.2015.)
18. <http://www.national-parks-in-iceland/snaefellsjokul.com> (10.04.2015.)
19. <http://www.visiticeland.com/things-to-do-/national-parks-in-iceland/ThingvellirNationalPark>(10.4.2015)
20. WTTC Travel & Tourism Economic Impact 2015.pdf,
<http://www.wttc.org/media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/iceland2015.pdf> (11.05.2015)

PRILOZI:

Popis slika:

1. Karta otoka Islanda.....	3
2. Plaža Dyrehólaey.....	22
3. Ledenjačka laguna Jökulsárlón.....	24
4. Gullfoss slapovi.....	25
5. Svartifoss slapovi.....	26
6. Strokkur.....	26
7. Plava laguna.....	27
8. Hekla.....	28
9. Erupcija vulkana Eyjafjallajökull.....	28

Popis grafičkih prikaza:

1. Izravan doprinos putovanja i turizma u BDP-u (%).....	29
2. Omjer domaće i strane potrošnje u 2014. godini.....	30
3. Omjer poslovnih putovanja i putovanja dokolice u 2014. godini.....	30